

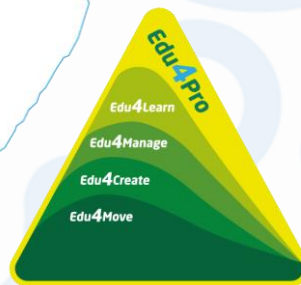
Eduskunnan sivistysvaliokunta

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä

Kari Puumalainen
Kuntayhtymän johtaja, rehtori

7.11.2025

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä

Ylä-Savon ammattiopisto on **monialainen**, mutta samalla **erikoistunut** ammatillinen oppilaitos

Vahvoja aloja mm. maanrakennus, logistiikka ja luonnonvara-ala, joissa opiskelijoita ympäri Suomea

Vahva aluekehittämistoimija. hankesalkussa n. 40 kehittämishanketta.

Seutusopimuksen johtokunta toimii rahoittajana aluekehityshankkeissa.

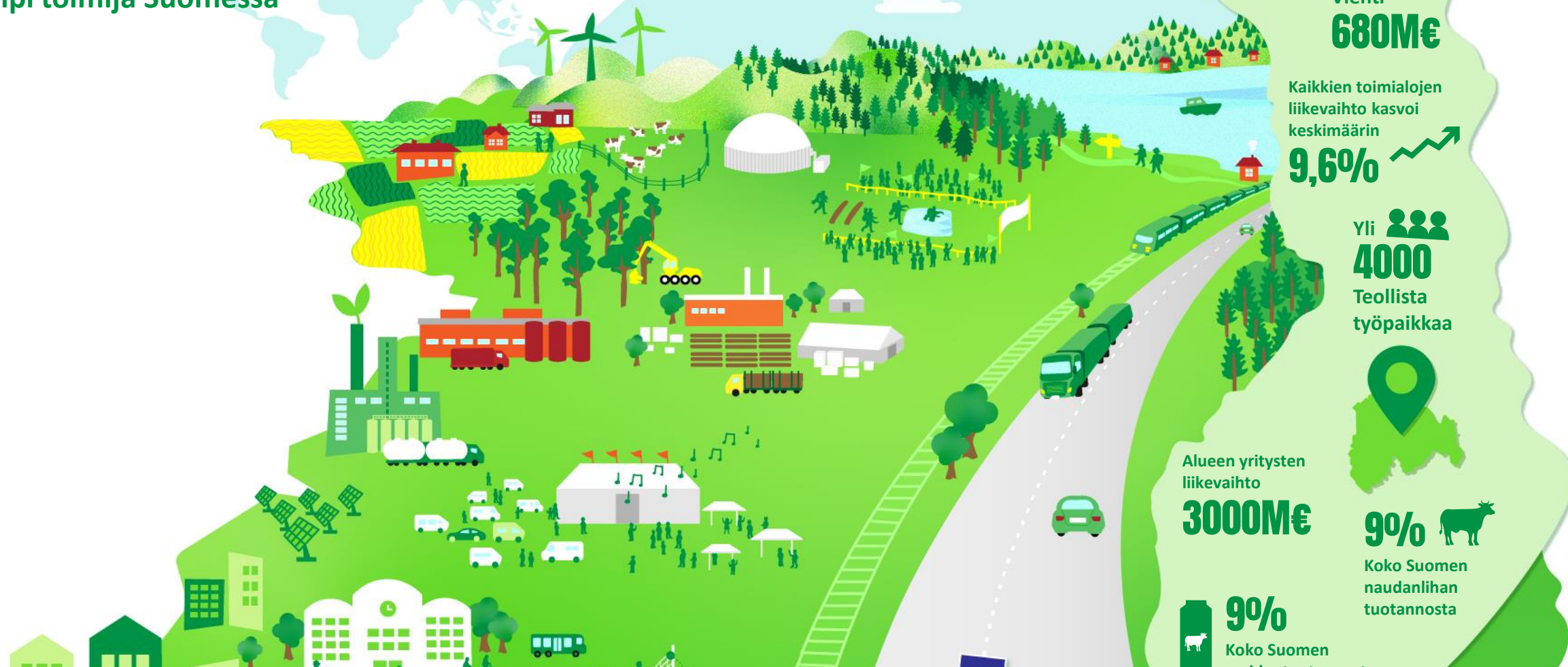
Opiskelijoita hakeutuu n. 220 kunnasta ympäri Suomen

EduSavo Oy

- Markkinaehtoista toimintaa varten perustettu tytäryhtiö
- Perustettu 2015
- Liikevaihto 2024 n. 1,4 M€

Ylä-Savo on väestöään
suurempi toimija Suomessa

Vienti
680M€

Kaikkien toimialojen
liikevaihto kasvoi
keskimäärin
9,6%

Yli **4000**
Teollista
työpaikkaa

Alueen yritysten
liikevaihto
3000M€

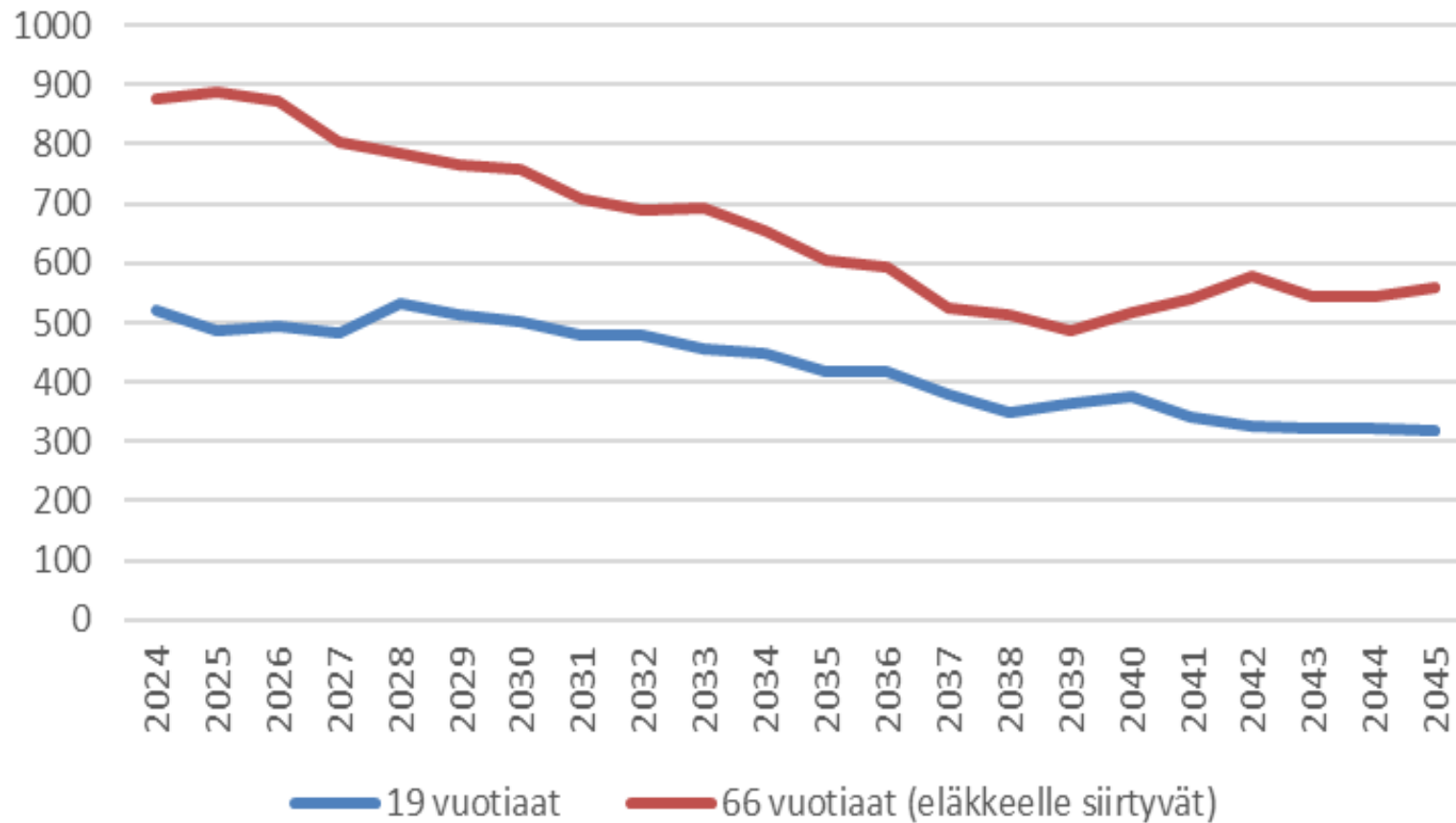
9%
Koko Suomen
naudanlihan
tuotannosta

9%
Koko Suomen
maidontuotannosta

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän lausunnon yhteenveto

- Maksullisuus opinnoissa ilman alueellisia joustoja **heikentää työvoiman saatavuutta ja alueellista elinvoimaa**
- Vaikutusarviointi on **puutteellinen erityisesti elinkeinoelämän ja väestöltään vähenevien alueiden osalta**
- Tarvitaan **alueellinen ja tutkintokohtainen poikkeusmekanismi**

Eläkkeelle siirtyvät ja uusi työvoima

Vaje tällä hetkellä n. 360 henkilöä vuodessa

Olettamuksena, että 19 -vuotiaat siirtyvät suoraan työelämään

Kaavio ei huomioi:

- Varusmiespalvelusta
- Lukiosta valmistuvia, jotka jatkavat korkeasteelle

Käytännössä työelämään siirtyy ainoastaan ammatillisesta koulutuksesta valmistuneet.

Pitää myös huomioda, että kaikki ikäluokkaan kuuluvat henkilöt eivät valmistu toisen asteen oppilaitoksesta, vaan keskeyttävät opintonsa.

Eli todellisuudessa tilanne on huonompi, kuin mitä kaaviosta voisi päätellä.

Ylä-Savon elinkeinoelämä ei pysty toimimaan ilman työ- ja koulutusperusteista maahanmuuttoa!

Maksullisuuden vaikutukset

Kustannukset kansainväliselle opiskelijalle (EU/ETA ulkopuolelta)

- Lukuvuosimaksu: **6 000 – 15 000 € / vuosi**
 - Toimeentulon osoittaminen: **n. 9 200 € / vuosi**
- Yhteensä jopa **15 000 – 24 000 €** ennen opintojen alkua
- Yhteensä riippuen opintojen kestosta n. 50 – 60 000 euroa**

Vaikutus:

- Käytännössä este suurimmalle osalle potentiaalisia hakijoita
- Suuret kaupungit säilyttävät vetovoimansa
- Väestöltään vähenevillä alueilla, kuten Ylä-Savossa, opiskelijavirta EU/ETA –maiden ulkopuolelta vähintään **heikkenee merkittävästi tai jopa pysähtyy**

Elinkeinoelämän näkökulma

- Ylä-Savon vahvat vientialat
 - Teknologiaeteollisuus laajasti (Ponsse, Normet, Genelec),
 - Sahateollisuus (Keitele Group, Lunawood, Iisalmen Sahat),
 - Elintarviketeollisuus (Olvi, Valio),
 - Maatalous.
 - Nousevana biotalous.
- Tilanne:
 - Osaajapula jo tällä hetkellä, taantuma rauhoittanut tilannetta tilapäisesti
 - PK-yritykset eivät pysty ostamaan tutkintokoulutusta
 - Ilman kansainvälisiä opiskelijoita
 - Rekrytointivaikeudet pahenevat
 - Investointihalukkuus heikkenee
 - Tuotanto uhkaa siirtyä pois Suomesta

Ratkaisuehdotus valiokunnalle

1. Täydennettävä vaikutusarviointia
 - Tarkasteltava alueelliset ja toimialakohtaiset vaikutukset
 - Kuultava ELY-keskuksia ja maakuntaliittoja
2. Alueellinen ja tutkintokohtainen poikkeus maksullisuuteen
 - Lakiin säännös, joka mahdollistaa poikkeuksen **lukuvuosimaksuista**
 - Päätös hakemuksesta määräajaksi niillä alueilla ja tutkinnoissa, joissa työvoimapula on osoitettavissa

Lopuksi

Emme vastusta maksullisuuden pääperiaatetta, mutta lainsäädännön on tunnistettava Suomen alueiden erilaisuus ja osaajatarpeet.

Kysymyksiä ja kommentteja:

Kari Puumalainen

Kari.puumalainen@ysao.fi

040 1778 600

Kiitos!

- Kysymyksiä/kommentteja!
- Kari.puumalainen@ysao.fi
- 040 1778 600